

EDINOST

EDINOST
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torkih, četrtek in
sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. 2.50, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . f. 7.50 f. 4.20
za pol leta . f. 12.50 f. 7.50
za vsa leta . f. 24.00 f. 14.00
Na naročbe brez priložne naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nč.,
v Gorici po 25 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 20 nč., v Gorici 25 nč.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifu v poštu; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtnica in javnozahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kor nefrankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spro-
jema **upravitelstvo** ulica Caserma 13.
Odpriete reklamacije so proste poštne.

„V edinosti je moč!“

Nujen nasvet slovenskim starišem oziroma srednješolcem.

Položenje primorskih Slovencev je go-
tovo kritično, kajti naše narodno delo nam
ne gre izpod rok tako, kakor bi želelo vsako
rodoljubno srce. Človeku prihajajo tu pa tam
sares trenutki, ko jame obupovati nad našo
bodočnostjo, da bi kar vzkliknil resignirano:
Lasciate ogni speranza! Zavest imamo, da se
borimo za pošteno stvar; vst nam pravi, da
ne delamo nikomur krivice; prepričanje nam
pravi, da so zakoni na naši strani; in sled-
njič nam zatrjuje naše avstrijsko šustvovanje,
da bi s osiguranjem svoje narodne bodoč-
nosti tu ob obalah Adrije sajedno vstavili
močan sid v varnost koristij naše države.

In vendar ne gre izpod rok naše delo,
kajti nočejo nas razumeti uprav oni, katerim
bi bila dolžnost, da nas razumejo. Ne le
da ne najdemo blagohotnosti in podpore na
nobeni strani, ampak še ovire nam delajo,
kjer le morejo.

Ovire, nenaupnost in neopravičena na-
protnost na vseh straneh — to je signatura
našega položaja. A to ne bi bilo še naj-
hujše slo. Hujše slo je okolnost, da Sloven-
cem sploh nedostaja prave organizacije.
Mi nismo primerno organizirani niti v svojih
političnih borbah, niti v naporih za povzdigo
gmetnega stanja, niti v skrbi za vzgojo
dobrega naraščaja: močij, katerim
hočemo v bližnji bodočnosti poveriti skrb in
delo za blagor naroda.

Mnogo je vzrokov, da se nam primor-
skim Slovencev godi tako trda, ali jeden
glavni vzrok je gotovo ta, da nimamo
zadostno delavne inteligencije. Toda
glavni nedostatek ne tiči ravno v malem šte-
vilu slovenske inteligencije sploh, ampak v
okolnosti, da ista ni primerno razdeljena.
Na svojo žalost vidimo namreč, da ogromni
del mlade kranjske inteligencije tiči in sili
le v Ljubljano. To je naravnost naroden
greh, in katerega izvira usodepolni nedosta-
tek, da je po nekod inteligencije na kupe —
tako, da delajo napotje jeden drugemu —
drugod pa nedostaja narodnih delavcev, kjer
bi jih potrebovali najbolj. To kaže, da ni-
mamo pravega zmišlja za primerno narodno
organizacijo in pametno delitev dela.
Na tem pa ne trpi samo narodno delo ob
periferijah, ampak trpi škodo mladi naraščaj
sam.

Kajti računati moramo s gotovostjo, da
se v Ljubljani nakupijo preved inteligencije,
ako pojde stvar tako dalje še nekoliko let.
A priprosti razum nam pravi, da tam, kjer
je preved ljudi, odpade le malo zasluga za
posamičnika, oniro, da nedostaja mest in
služeb za vse te ljudi. A do tega pride go-
tovo in mora priti, ako se ne spamotujemo

in ne pričnemo misliti na pametno in ra-
zumno razdeljevanje naših duševnih sil.

Kako široko polje se n. pr. odpira naši
slovenski inteligenciji na Primorskem, koliko
neobdelane in nerazorane ledine je še pri
nas! Koliko dela je še tu in koliko — za-
sluška!

V interesu narodne stvari in na korist
učeči se mladini — našim bodočim borite-
ljem! — pošiljamo torej stariše po Kranj-
skem, da skrbijo za to, da se njih sinovi
usposobijo za javno delo na Primorskem, bo-
dise v cesarskih službah, bodise v drugih
strokah življenja. Kajti pri nas smo še daleč
daleč od onega trenutka, ko bomo morali
reči: preved inteligencije imamo! Pri nas je
zagotovljen kosček kruha vsakemu absolvir-
nemu dijaku.

Do tega vaktika nas posebno sili tužno
naše narodno položnje, kajti brezuspešni
bodo vsi naši napor, dokler ne bomo imeli
svojega človeka v vsakem uradu, dokler ne
bomo imeli svojih ljudi po vseh važnih
mestih javnega življenja.

Slednji čas je res, da sistematično ure-
dimo svoje narodno delo, pred vsem pa mo-
ramo uvesti primeren sistem v razvrščevanje
svojih dušnih sil in svojih talentov.

Odelej nam mora veljati načelo: pošil-
ljati svoje ljudi tja, kjer jih trebamo najbolj
in kjer najlaže najdemo službe in zasluga.
Le tako postane uspešna naša borba za osi-
guranje narodne bodočnosti, le tako se bodo
izplačevale žrtve starišev za vzgojo svojih
otrok!

Dokler pa bomo postopali tako nespa-
metno kakor do sedaj, dokler ne bomo po
potrebi razvrščali svojih močij, dotlej vsi
naši napor ne prinesejo pravega sadu.

Prave narodne organizacije
nam treba torej v političnih borbah, v na-
porih za povzdigo gmetnega blagostanja in
pri uporabljanju svojih intelektual-
nih sil.

In ravno sedaj, ko se bližamo pričetku
šolskega le 1894-95, pokladamo te pomislke
na srce slovenskim starišem.

Njim je v prvi vrsti dolžnost, da kre-
nejo na druga pota. Naš konkretni nasvet se
torej glasi, da bi slovenski stariši po Kranj-
skem vsaj nekoliko odstotkov mladine pošil-
ljali na srednje šole v Trst — tu imamo
državni gimnazij in državno realko —, da se
tu privadijo našim odnošajem in pridče po-
trebnim jezikom. In če še nočejo malega
otroka poslati daleč v svet, pa vsaj dva
srednja razreda na gimnazij naj bi dovršil
med nami. V dveh letih se takoreč aklimati-
suje in tudi italijanskemu jeziku se lahko
pridči popolnoma, kajti ta jezik je po svoji
konstrukciji med najprimitivnejšimi jeziki na
svetu.

— Da, prav praviš, kašo, nasmejo se
Ivan Karlovan, stenjevski poveljnik in pihne
v pesti, za veliko gospodo. Imeli bodo kaj
jesti.

V županovi veliki sobi gori peč. Kraj
nje na klopi se je zleknil Nožina. Na podu
mu leži puška. V kotu na tleh sedi Mato
Gušetič in reže hlebec, gledaje v Nikolo Kro-
bota, kateri za dolgo mislo trka s Nikom Ku-
piničem, a pri oknu šepeta mali pisar važne
stvari Metličanu Dorociću. Še nekoliko časa
in v sobo plane Ivan Svrač, moker, utrujen
od pota.

— Oho! Ti, Svrač? vzkliknejo vsi.

— Kje je Ilija? vpraša prišlec in po-
seže po vrbi.

— Tam na onem kraju v Krškem, od-
govori Gušetič, dogovarja se s meščani, da
se udajo in bodo s nami.

— Pasje leto! otrese se Svrač, niti ko-
stij ne čutim več.

— A kaj si našel? izpregovori pisar.

Tu je slovenskemu mladeniču osigurana
bodočnost, tembolj, ker je trdna naša vera,
da danes ali jutri obvelja načelo brezpo-
gojne jezikovne jednopravnosti
v vseh cesarskih uradih. In todaj se naši
slovenski inteligenciji — kot jedino sposobni
s ozirom na poznanje jezikov — odpro vrata
na istečaj do vseh javnih služeb in po takem
do lepe in sigurne bodočnosti.

A pri tem je še pomisliti to, da je slo-
venski mladenič, ki se je izšolal v Trstu, še
vedno sposoben za javno službovanje na
Kranjskem, dočim se mladenič, ki pozna le
to poslednjo deželo, v poznejših letih le težko
privadi drugim jezikom in drugim šegam in
običajem.

Premišlajte torej o tem, za to vas pro-
simo v interesu vaših sinov in v našem skup-
nem narodnem interesu. Vsek na svoje mesto
— to bodi odelej naše geslo!

Politiške vesti.

V spremstvu cesarja Frana Josipa
povodom njegovega bivanja v Lvovu bude
tudi ruski vojaški atašé, podpolkovnik Vo-
ronin. Nekateri politični krogi pripisujejo tej
okolnosti kolikor toliko važnosti, ker jo
smatrajo kot znamenje, da se boljšajo av-
strijsko-ruski odnošaji. Rusiji neprijasni listi
pa si jo tolaščajo tako, da bude dne 11.
septembra običajni dvorni obed v proslavo
rojstnega dne cara Aleksandra III., ter da
je stara navada, da vojaški ruski pooblaščenec
prisustvuje temu obedu.

Iz Koroške došla je vesela vest: pri
dopolnitni državnozborni volitvi v zgornji
Koroški je zmagal kandidat krščan-
sko socialne stranke Peitler s
77 glasovi proti 69, katere je dobil nemški
nacionallec Winkler. Ta izid pozdravljamo
velikim veseljem, da-si nismo popolnoma
uverjeni, da se nemški konservativci res po-
kažejo hvalešne svojim slovenskim sodeže-
lanom na izdatni pripomoči. Vendar se ve-
selimo tega izida, ker nam je novo znamenje
o propadanju krivičnega in nasilnega židov-
skega liberalizma. Krščanski nacionalci vedo,
kako jim je postopati, ako jim je res kaj do
lastnih načel: enakosti in krščanske ljubezni.
Vsakemu svoje!

Stambulov proti Koburžanu. Stam-
bulov se ne uda tako s lepa, to se mora še
pripoznati temu možu. Drznost je njegovo
glavno svojstvo. Kdo drugi bi se bil še davno
poskril v najtešnejši kotiček, ako bi bil svet
dosnal o njem toliko groznih stvari, ali Stam-
bulov se usti na dalje in se niti ne zmeni za
prokletstvo, s katerim ga obsepije ves narod.
V svoji nadusti vprejemlje še vedno časniki-
karje, da jim razklada svoje „zasluge“ za
Bolgarsko. Posebno hud je seveda sedaj na

Zdajci se pojavi na pragu Ilija in z njim
čevljar Jure Planinec in krojač Oavald, me-
ščana iz Krškega.

— Pomozi Bog, bratje! pozdravi jih
Ilija. Sreča nam dobro služi. Lepo smo se
dogovorili s meščani v Krškem. Naši so. Pri-
segli smo drug drugemu in vidite, tu nam
pošiljajo poštna moža za priči.

— Pri moji duši, udari se čevljar v
prsa, pošten som. Naj se izkrivijo vse moje
pete, ako sem nepošten. Željan sem napra-
viti par čevljev od gosposke kože.

— Glej, ti si prišel, Svrač, pravi Ilija,
kakovo novice prinašaš?

— Ni se bati niti Uskokov niti Zrinj-
skih konjikov. Brez skrbi jih lahko gremo dalje.

— Dobro, reče Ilija, jutri zarana poj-
demo čez Savo. Ti, Kupinič, boš vodil vojsko,
in s teboj pojdejo Turkovič, Fratrič, Nikola
Bartolič in Gregor Drvodelič. Tisoč mož
pojde s vami, vzemite seboj pet velikih pušek
in dva topa.

Koburžana. Nepravno je rekel dopisniku lista
„Frankfurter Zeitung“, da je to bolezen
in fikсна ideja prinčeva, ker hoče na vsak
način, da ga pripozna Rusija. Sedaj da
dela princ za rusofile, a ti rusofili ga primejo
nekega lepega dne, da ga prodajo. Toda mož,
kojega je izvolil narod, ne sme tirati politike
sebi v korist. Sedaj se povrnejo prognanci,
in ker jim ne bude mogel dati mastnih služeb
ostanejo nezadovoljni in prirejali bodo zaroto
in umorstva.

Ali ste ga čuli? Ta mož torej, kateri je
pri vsem svojem krutem postopanju vsikdar
mislil le na-se, ta mož pravi sedaj, da po-
litik ne sme tirati politike sebi v korist! Ta
mož bi hotel podtikati umorstva drugim, ko
vendar vse njegovo ministersko delovanje
ni bilo družega nego nepretržna vrsta umor-
stev in prolivanja nedolžne krvi. Vsa brez-
vestnost Stambulova nam je pa še le jasna
iz pripoznanja, da je po nedolžnem
preganjal metropolita Klementa,
to da je storil le zato, da se prikupi princu
Ferdinandu. Ali ni bila torej to najgusnejša
politika sebi v korist, ko je po nedolžnem
preganjal vrhnega cerkvenega dostojanstve-
nika samo da utrdi svoj vpliv? Slednjič je
podal g. Stambulov nastopno lepo prisposobo
o sedanjem položnju na Bolgarskem: „Mi-
elite si lonec. Na dnu leži knez se svojimi
ministri, na vrhu pa je hudič — in ta hudič
sem jaz. Knez in ministri se upirajo da bi
vrgli hudiča iz lonca in da bi tako zlezli na
povrhu.“

Dá, hudič! Dobro jo je sadel Stambu-
lov. Čeden „državnik“ to, ki je toliko časa
vodil usodo naroda bolgarskega!

Različne vesti.

† Lovro Rutar. Dne 26. t. m. umrl je
v Gorici magr. Lovro Rutar, vodja svetišča
na av. Gori, 77 let star. Pokojni je službo-
val v Cerknem, Podmeltu, Ravnici, Čepo-
vanu, od dne 25. aprila 1871. pa je bil vodja
svetovnoznane svetišča in božje poti na
Sv. Gori. Velikih zaslug si je pridobil po-
kojnik za povzdigo tega svetišča. Slovenski
narod zgubi v magr. Rutarju uzornega du-
hovnika in iskrenega rodoljuba. — Vedni
blagor njegovi duši!

Trina uš. Okrajno glavarstvo v Postojni
je prepovedalo izvažanje trt, ker so strokov-
njaki našli v raznih vinogradih občine Pla-
nina pri Vipavi trtno uš.

Še tega se manjka! V ulici Commerciala
št. 1 ima gostilno Josip Jamnik, kateri je po
svojem značaju znaan kot prav prijazen oštir.

Predinočnjem zvečer, t. j. 26. t. m.,
stala je njegova soproga Urša z deklo Ano
med vratmi, oziroma na tlaku pred gostilno.
Kar naenkrat vrže iz prvega nadstropja tam

— A ti, poveljnik? vpraša Krapinič.

— Jas pojdem dalje k Sevnici, pa v
goro na Pilštajn, kjer nas čaka. Štero Vi
pojdeto od Krškega čez Drenovo na uskoško
gore. Z druge strani pridejo tje Jastreb-
danje, potlej pa udarite na Metliko, katere
vas pričakuje. Ondu se ni ničesa bati, ker
so Žumberdanje naši. Da, Drmačič, sedi, pa
piši pismo, da ga Nožina ponese mej Uskoke.
Obljubili so nam, možbosedo dodo. Ali naj
vidijo črno na belem, da jih vabimo v kolo
za brate.

Drmačič prične pisati pismo, a Ilija od-
loži kožuh in sede za mizo. V tem se za-
ališi zunaj glasen jok.

— Kaj je to? skoči poveljnik na nogo
V sobo plane Štajarka jokajoč.

— Dobri ljudje! govori v joku, glejte,
v mojo sobo je prihrumel vaš mož. In razbil
mi je s sekuro skrinjo in vzol vao.

— Kdo je bil? reče hitro Ilija.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Kmetaki upor. 124

Spisatelj: August Šenoa. Preložil: L. P. Planinski.

Sedaj so prišli do Vidma. Tu treba po-
čakati, pravi Ilija. Prenodi, kjer ti drago, v
koči, v hlevu, v šitnici, v cerkvi, ali pa
ostani v snegu. Večer je, megleno je, uračno
je. Tam onkraj Save goré luči v Krških hi-
šah, brda se dvigajo strmo v meglo, suhe
veje strše v simaki srak, snega je polna
torba. Ali kaj deje megla in sneg, kadar si
svoj. Videm je poln ljudi, kot da si krompir
nasadil. Največja gnejda je pred hišo vaškega
šupana. Tu stoje topovi, tu je ob vrata pri-
slonjena sestava. Vrata so odprta. Povelj-
niki hodijo ven in noter, kot da je to go-
stilna.

— Koga vraga tu čakamo, vpraša pred
vratmi Pavel Fratrič, stopniški poveljnik, ka-
kovo kašo kuha zopet Ilija?

stanujoči Napolitan kozarec vode na nju. Josip Jamnik, ne bodi len, povpraša Napolitana, kaj s tem namerava. Napolitan, N. Orleans ml., mu reče mej drugimi razšaljavimi besedami: „Ti se porco ščavo, un aščin; se vènio a basso, mi te copo. Bruto ščavo, porco aščin!“ Na to stori Napolitan nekoliko korakov nazaj, sgrabi debelo brušeno steklenico ter jo vrže na oštrja, kateri se je pa k sreči umaknil; ko bi ga bil zadela, gotovo bi ga bil ubil, ali vsaj težko telesno poškodoval. Jamnik je poslal policijo, katera je zvela razbite šepinje kot corp. delicti in razjarjeni Napolitanec moral se bo pri sodišču zagovarjati. Ob enem pa namerava omenjeni gostilničar zahtevati tudi to, da se boče razpravljalo proti Napolitanu tudi radi razšaljenja časti in žaljenja slovenske narodnosti. Toraj še tega se manjka, da začnejo metati steklenice raz oken na ljudi, mirno stoječe. O blažena avita cultura!

Filaverjev.

Od nekod. (Gosp. Faganelu v pojasnilo). Dolžan biti, a dolga ne plačati, ni častno, piše g. Faganel; temu pritrjujem pogojno tudi jaz. Menim pa, da bi bilo v našem slučju za g. Faganela bolj častno, da tega ni storil, kajti s tem ne pokazuje posebne bistroumnosti in ne dela torej posebne časti na svojem mestu, kjer služi že 24 let. Noben količnik razvit otrok ne bi v enakem slučaju vprašal pojasnila, g. Faganel pa ga želi in zahteva — torej sem primoran plačati. Vsakorod otrok, ko se sveda, mora znati šest rešit, to vam boče znano, gosp. Faganel. Jedna od teh se glasi: „Bog je pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje“. Vaak otrok boče v tem slučaju takoj, umel kaj je pravično. Jednako sem jaz opisal v prvem svojem dopisu glasovanje in delovanje kmetijskih zastopnikov v okrajnem šolskem svetu ter potem sklenil s besedami, katerim želite Vi pojasnila. „Takim ljudem“ to se pravi, ljudem, ki delajo in glasujejo tako, kakor je opisano v članku. Hotel sem s temi besedami opozoriti g. volilce, naj bi volili pri drugi priložnosti drugačne in ne več take ljudi, kakor so opisani. Sedaj me bodete menda razumeli, g. Faganel? Gospoda urednika prosim še, naj potrdi, da sem mu precej na Vaš odgovor poslal svoj drugi dopis (ako se ni slučajno morda kje izgubil) a da ga ni priobčilo — na kar se je oglašil drug spretnejši dopisnik od mene, ki vam je odgovarjal; to bodi tudi v pojasnilo g. drugemu dopisniku, ki je mesto mene „boj izbojeval“. Čestitam!

(Potrjujemo, da smo prejeli omenjeni dopis in da ga nismo priobčilo. Predtajoči dopis priobčujemo še, ker g. dopisnik smatra istega le kot pojasnilo. Sedaj pa bodi konec. Ured.)

„Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolice“ sklicala je minolo nedeljo v sv. Križu javen shod, na katerem se je sklepalo o ustanovitvi vinarske zadruge v tej vasi. Družba je bila zasopana po mnogih svojih odbornikih; opazili smo gosp. predsednika Goriupa, dr. Pertota, dr. Pretnerja, prof. Mandiča, poslanca Vatorea in Dolence in mnogo drugih za zboljšanje kmetijstva vnetih rodoljubov.

Shod je bil, kakor že omenjeno, nad vse pričakovanje dobro obiskan, na čemur gre tudi javna zahvala tamošnjemu gospodu župniku, kateri je priporočal posestnikom, da naj se vdeležo tega važnega shoda. Dal Bog, da bi nas čestiti gosp. župnik podpiral tako tudi v drugih narodnih vprašanjih!

Ko je družbeni predsednik gosp. Goriup, otvoril zborovanje s primernim nagovorom ter pozdravil navzoče v imenu društva, je bilo gotovo nad 80 posestnikov-vinogradarjev zbranih. Se zanimanjem so poslušali vinogradniški govor denarničarja družbe, gosp. dr. Pretnerja, kateri je najprvo omenjal važnost kmetijskih družeb sploh, posebno pa naše slovenske kmetijske družbe. Priporočal jim je, da naj se vpišejo v družbo kot udje, kajti le tako jih boče mogla družba podpirati v narodno-gospodarskih zadevah.

Druga točka njegovega govora je bila o vinarskih zadrugah sploh. Kmetijski stan je bil nekdanj najboljši, je rekel, ali sedaj je gotovo na najslabšem. Da pomagajo kmetu, ustanovili so po vsem Avstrijskem razna društva in zadruge. Govornik je navel nekatere vzglede: vinarske zadruge v Pulju, na Vipavskem itd. Tudi Vi Križani si morate sami pomagati, združiti se morate, ako ne boste, da propadete popolnoma.

Veliko vas je, ki ne morete prodati svojega pridelka. Posamičnik se ne more boriti proti tuji konkurenciji, ali mnogo bi se dalo doseči, ako bi bili združeni. Svoja vina bi lahko prodajali v širni svet, ako bi se med Vami zboljšalo tudi kletarstvo. Vse to bi se dalo doseči s ustanovitvijo vinarske zadruge. Želja naše kmetijske družbe je, da vzamejo to stvar v roke zaupni in vneti močje. V to ime Vas pozdravljam in vam kličem: Živeli Križani!

Ko je g. dr. Pertot še pojasnil nekatere točke ter omenjal, da ima sv. Križ za vinogradstvo najboljša tla v tržaški okolici in da primanjkuje le pravega kletarstva, pravih kletij, izvolil se je po daljšem pogovoru odbor, kateremu boče dolžnost delati na to, da se res uresniči ta želja „Kmetijske družbe“ in vseh rodoljubov.

Tako smo reči, da se je izvršil prvi shod „Kmetijske družbe“ prav povoljno; dal Bog, da se uresniči skoraj želje te družbe glede na sv. Križ.

Križani, pustite na strani osebnosti in prepire; lotite se tega važnega podvzeta in pomagajte si sami! Ni zadosti, da kmet s velikim trudom pridelava toliko, da se preživi, ampak skrbeti treba, da bodete mogli tudi prodati po poštenih cenah to, kar pridelate! Družite se! Sedaj je tudi vam prilika, da pristopite k društvu, kateremu je namen podpirati okolišanskega kmeta-trpina, bodisi s nauki ali tudi drugače. Naši družbi so na čelu močje, katerim je res na srcu blagor okolišanskega kmeta, radi česar moremo zaupati tej družbi.

Kmetijski družbi bi pa priporočal, da naj le sklene shode po okolici, kajti le tako se učimo spoznavati svoje položaje: ali napredujemo, ali nazadujemo.

Konečno moram še pripomniti, da je predsednik Goriup zaključil aborovanje s živio-klicem na cesarja, kateremu vzkliku so se odzvali navzoči trikratnim „Živio!“ — ter da je pred aborovanjem in po aborovanju prepevalo društvo „Skala“, kateremu bodi na tem mestu iskrena priščna zahvala.

I. S. Fojačev.

„Velikodušnost“ tržaške mestne delegacije. Ni ga s lepa mesta v našem cesarstvu, kjer bi vladala poleg ogromnega bogatstva najekrajnejša beda, kakor baš pri nas v Trstu. Zasluka ni, in na tisoče domačinov strada s svojimi obitelji, — ker ne najdejo dela, a ne najdejo ga zaradi tega ne, ker niso bili tako srečni, da bi se bili porodili okraj velike luže. Laški hišni gospodarji pa so trdosrdni. Oni ne vprašajo: ali bolan?, ali ima zasluka?, ampak hočejo imeti plačano stanarino, vzemi denar kjer hoče; ako ne plačaš — poberi se iz moje hiše in pojdi kamor ti drago. In tako ostane vsako leto po več sto siromašnih rodbin o splošni selitvi dne 24. avgusta — na ulici. Da je treba tem siromakom pomagati, to sprevidi tudi slavna naša delegacija, zato raj je s redko „velikodušnostjo“ v svoji poslednji seji dovolila v podporo takim siromakom, ki so ostali brez strehe, celih 300 gl., beri in igovori tri ste goldinarjev! Je-li to ironija? Seveda, tisočake jo treba hraniti, da se jih ima pri roki, ako potrkna na vrata mestne delegacije „Lega Nazionale“ ali pa kako drugo „liberalno“ podvzetje!

Ruska sredozemska vojna eskadra, ki se mudi sedaj v Falerkem pristanišču na Grškem, obišče takom septembra meseca razna pristanišča v sredozemskem morju. Pariški „Figaro“ je doznal, da boče ta eskadra o prihodnjem obisku naših obali nekoliko spreminjena. Poveljnik boče admiral Makarov, ker admiralu Avelanu skoraj isteče doba poveljstva; namesto oklopnice „Nikola I.“ in „Pamjat Azova“ pa prideti oklopnici „Vladimir Monomak“ in „Rinda“.

Ponesrečila. 21letni kovač Aleksander Tomasič, stanujoč v hiši št. 129 v Gornji Kjarbuli, zdrsnil je predvčeršnjem na lupini buče in padel tako nesrečno, da si je slomil jedno desno rebro. Odvedli so ga v bolnišnico. — Gletni Alojzij Kamalič je splezal predvčeršnjem na nek obmejni sid, zgubil ravnovesje in padel na tla. V padu je potegnil velik kamen za seboj, ki mu je strl desno roko.

Zgubila se starka. 72letna Antonija udova Tankovič iz okraja Buzetakega, prišla je pred kakimi 10 meseci v Trst, kjer se je nastanila pri svoji hčeri Ivani omoženi Pajer,

stanujoči v ulici S. Lazzaro št. 13. Do dne 27. t. m. starka ni šla nikdar iz hiše; omenjenega dne pa je zapustila svoje stanovanje in ni se vrnila več. Brikone je kam zašla in se zgubila v mestu. Ako bi kdo kaj doznal o starki, naprošen je, da to naznani omenjeni rodbini.

Bruneau ni obglavljen. V večernem izdaju „Edinosti“ s dne 28. t. m. smo sporočili, da je bil istega dne obglavljen bivši duhovod Bruneau zaradi neštevilnih grozljivih hudodelstev. Pozneje došla poročila pa javljajo, da je došlo po noči na 28. t. m. iz Pariza v Laval, kjer bi se bil moral obglaviti hudodelec, povelje, da se zaustavi usmrtenje. Obsojeni je bil že pripravljen na smrt; izpovedal se je bil in spravljal s Bogom. To nenadno protipovelje daje ljudem mnogo ugibati. Jedni trdijo, da boče Bruneau priznal in natanjko opisal svoja hudodelstva, razni listi pa pravijo, da je posređoval Vatikan pri predsedniku republike, da je zaustavil obglavljenje.

Samomor. 26letna kuharica Antonija Ozbič, iz Ljubljanske okolice, službujoča pri rodbini Zmajevičevih v ulici Lazzaretto vecchio št. 26, zastrupila se je minoli torek s kربولno kislino. Gospodar jo je čul ječati v njeni sobi, a ker so bila vrata zaklenjena, ulomil jih je pripomočjo sosedov. Kuharica je ležala na postelji, in vil jo je hud krč. Poklicali so zdravnika iz zdravniške postaje, koji ji je ispral želodec, toda zaman; po nekoliko trenutkih je umrla nesrečnica. Povelje so sodnijske komisije, ki je zvela dogodek na zapisnik in ukazala odpeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Ozbič si je končala življenje zaradi nesrečne ljubene. Bog jej daj pamet! vzkliknili bi tej 26letni devici — ako bi bila še živa. Tako pa moramo Boga prositi, da se usmili nje duše.

Sodnijske. Minoli torek je dobi 22letna hišna Tereza Sturm iz Gradišča pri Podgradu zaradi tatvine 2 meseca ječe. Ukradla je bila po noči na 19. julija t. l. svoji gospodinjji, gospej Rozi Dann svoto 20 gl. 50 nv. — 64letni tkalec Anton Mecchia iz Maniaga je bil zatožen nevarnega groženja in telesnega poškodovanja, toda sodišče ga je rešilo obtožbe. Mecchia se je 4. julija t. l. sveder po končanem delu vrnil nekoliko vinjen domov. V njegovo presenečenje je doznal, da je njegova zakonska polovica se pojedla svojo in njegovo večerjo. To ga je tako raskadilo, da je pograbil nož in zakrilal: „Baba, sedaj te zakoljem!“ Sunil je pa nešno svojo ženico le s pestjo v usta, da ji je slomil jedini zob, ki ga je še imela. Sodišče je spoznalo v tem le preostrog kaznovanje njegove žene, za to ga je rešilo omenjene obtožbe, ker je sedel še itak od onega nesrečnega dneva v preiskovalnem zaporu.

Pelicejske. Perici Mariji Vekjet, stanujoči pri Sv. Ivanu št. 27, ukradel je predvčeršnjem opoludne iz omota perila, katerega je ostavila nekoliko časa v zganjerji v ulici Solitario št. 12, 27 komadov perila (rjuh, erajo itd.), vrednega 20 gl. Uboga žena je prijavila tatvino pri pelicejskem komisarjatu v ulici Scussa. Perilo je last nekoga poštnega uradnika in je zaznamovano s črkama J. B. — Po noči na 28. t. m. so prijeli stražarji na trgu St. Catarina 40letnega dninarja Matijo S. iz Gorice ter 21letno perico Marijo T. iz Sežane, ker sta pijana razgrajala in popevala. Stražarji so ju spremili na slamnjak v zapor, a žal, odkazali so vsakemu posebno kamrico. — Ponočne „pevke“ vaje so se tako udomačile, da se navdušeni pevci niti ne strahujejo več, ako čujejo, da spravijo stražarji vsako noč cele „pevke“ abore pod ključ. Predsinočnem sta morala v zapor zaradi „javnega petja“ dninarja Fran D. in Jakob Kv. iz Kopra.

Koledar. Danes 30.): Roza Lim., dev.; Hermet, m. — Jutri (31.): Rajmund, sp.; Isabela, dev. — Mlaj. — Solnce izide ob 5. uri 24 min., zatoni ob 6. uri 38 min. — Toplota večraj: ob 7. uri jutraj 27 stop., ob 2 pop. 31.5 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 29. (Izv. brzojavka „Edinosti“.) Sodnijski pristav pri okrajnem sodišču Tržaškem dr. Andrej Sancin je imenovan namestnikom državnega pravdnika v Gorici.

Dunaj 29. Po raznih dnevnih neznosne vročine, prihajajo sedaj iz raznih krajev poročila o nalih, ki so sim ter tje provzročili mnogo škoda. V Dunajski okolici je nalih uničil poljske pridelke; vinogradi pri Vüslavu so popolnoma ugonobljeni.

Budimpešta 29. Delegacije prično svoje zasedanje dne 16. septembra in končajo svoja posvetovanja s 1. oktobrom, katerega dne prične ogerska posl. zbornica svoje zasedanje.

Budimpešta 29. Predsednikom zbornice magnatov boče imenovan Josip Slavay.

Peterburg 29. Malone val listi obojajo korak, kojega je storil Cankov proti bolgarski vladi v dosego dovoljenja vrnitve. Peterburške „Vjedomosti“ in „Sviet“ izjavljata, da se boče Cankov čval vrniti se v Rusijo, ker je s ponesrečenim svojim dejanjem izgubil ugled pri svojih prijateljih in vseh Rusih, kojim je zares na srcu blagor Bolgarske.

Nizza 29. Včeraj je neznan hudodelec ustrelil tukaj pelicejskega tajnika iz Mentone. Mislilo, da je bil napadalec anarhist.

London 29. „Times“ javlja iz Shangaia: Japonske vojake je napadlo pri Chal-Soengu 5000 Korejcev (P) ter so jih ugnali. Kitajci čuvajo nad korejsko vojsko, da ne bi jo Japonci napadli nenadoma.

London 29. Privatna naznanila iz Hong-Konga pravijo, da boče v kratkem odločilna bitka med Kitajci in Japonci. (To trdijo že mesec dnij! Ur.) Kitajska vojska ni v takih okolišnih, da bi mogla napasti Japonce.

Shanghai 29. Kitajsko brodovje je priplulo dne 24. t. m. pred Wai-Hai-Wai. Japonsko brodovje je baje severno od Pe-trechi-li. Govori so, da se je velika japonska vojska iskrcala v Taku, da udari na Peking. Nadalje so Japonci baje iskrcali 20.000 mož na reki Jalu, kjer hočejo s 28 vojnimi ladijami prestriti pot Kitajcem.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 649-650, za spomlad 699-700. Koruza za avg. sept. 698 do 699. Oves za jesen 580-582. Rž za jesen 521-523.

Pšenica nova od 78 kil. f. 655-660, od 79 kil. f. 660-665, od 80 kil. f. 665-670, od 81 kil. f. 670-675, od 82 kil. f. 675-680.

Ječmen 620-640; proso 570-600.

Povpraševanje in ponudbe po pšenici dobro. Prodalo se je 40.000 mt. st. Rž 2-5 nv. dražje. — Koruza jako stalna, 5-10 nv. dražja. Po ovsu živno povpraševanje, 10 nv. dražji. Vreme: lepo.

Praga. Neratunirani sladkor za avgust f. 14-85 nova roba za december f. 14-85, jako mlačno.

Havre. Kava Santos good average za avgust 97-25, za december 98-75, mlačno.

Hamburg. Santos good average za avgust 78-75, september 75-80, december 68-80, mlačno.

Dunajska borza 29. avgusta 1896.			
	včeraj	danes	
Drjavni dolg v papirju	98-50	98-50	
„v srebru	98-80	98-50	
Avstrijska renta v slatu	123-30	123-40	
„v kronah	97-90	97-90	
Kreditne akcije	888-25	870-—	
London 10 let.	124-80	124-30	
Napoleoni	9-89	9-88 1/2	
100 mark	60-97 1/2	60-97 1/2	
100 Italj. lir	44-60	44-65	

Dr. Gustav Gregorin

odvetnik v Trstu

je premestil svojo pisarno

s dnem 24. avgusta t. l.

v Via Molin Piccolo

št. 3, II nadstr.

Gostilna

„CANTINA ISTRIANA“

Via Tivarsola, blizu postaje južno železnice.

Prodaja najboljša istrska vina po 20 kr. in kraški „Auberski“ teran po 44 kr. liter; pivo iz tovarne „Steinfeld“ po 20 kr. liter. Kuhinja prvo vrsto. — Kosila po 22 kr. — Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočamo se uljudno podpisani za mnogobrojni obisk.

Josip Može.

K. Zobec in C. izdelovatelj umetelnih ognjev priporoča se sl. občinstvu, da ga blagovoli ob vsaki priliki počastiti s naročili temveč, ker se naslanja na rek „svetla in vročja“. Naročila vprejemajo se na cesti Rossetti št. 121 (Camp. Morpurgo) v Trstu. — Cenike v slovenskem jeziku pošlji franco in gratis.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Težje so izborna vino istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino m. debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanillo) v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprešno mleko po 14 kr. liter neodredno iz St. Petra, avča (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošlji se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so čašopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Borli, Cl. kavarar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanajstih murvah“, priporoča se slavnomu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Težila se bodo samo domača izvrstna vina. 104-23